Regd No. $\frac{H. 43}{M, 3013}$

మాగ్రంథాలు

ఉచ్ఛల విషాదము
వెల ౫ అణాలు.
గౌరీ పాణిగ్రహణము
వెల ౪ అణాలు

గోలకొండ పత్రికాలయము.

౧౦౩౦౨౪

గోలకొండపత్రిక

To Let

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౭ ● హైద్రాబాదు దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౫ స్వభాను ఆశ్వీజ శు. ౧ (౨౮-౧౨-౧౩౫౨ ఫ) గురువారము ● సంచిక ౮౧

రష్యాసేనలు పోలాండుకు చేరువయ్యెనవి

దక్షిణ ఇటలీలో జర్మను సేనలు వెనుకకు పోవుచున్నవి

ఈ సెప్టెంబరు ౨౦ తేదినుండి వారమురోజులలో వివిధయుద్ధరంగములలో స్థితిని ఈక్రిందసంగ్రహ లోకనము చేసెదము.

ఇటలీ

ఇటలీలో యుద్ధమింకను దక్షిణభాగమందే జరుగుచున్నది. నేపిల్సు రంగమందును, సాలర్నొరంగమందును జర్మను సేనలతో బ్రిటిషు సేనలును, అమెరికను సేనలును పోరాడుచున్నవి.

సెప్టెంబరు ౧౮ తేదిన మాంటికార్వినోపజ్జియోను అమెరికను సేనలు ఆక్రమించి దానికి తూర్పున ఆరుమైళ్ళ దూరమందుండు మాంటికార్వినోరో వెల్లాను సెప్టెంబరు ౨౦ తేదిన ఆక్రమించినవి. ఆకేరోజు సాలర్నొనగరమందు అమెరికనులు ఎబోలి అను దానిని పట్టుకొనిరి. ౨౧ తేదినాటికి కాంపాగ్నా, సాన్ సిప్రియానో అనునవి అమెరికనులకు చిక్కెను. పిమ్మట అమెరికను సేనలు సాలర్నొకు తూర్పుగా పోవుచున్నాయి ౨౦ తేదిన ఉత్తరముఖముగా పోవసాగినవి. ఆమార్గములో అలిబెటొప్రిట్రా, కావాడి టెర్నీ, వాటివశమైనవి. ఇప్పుడు అమెరికను సేనలు కొన్నిచోట్లలోనే షిల్సుకు ఉత్తరముకు చేరినవి.

బ్రిటిషువారి సేనలు సాలర్నొరంగమందు పో, టెన్జాను పట్టుకొని ఉత్తరముఖములై అల్టామూరాను ఆక్రమించి ఇటలీ తూర్పున ఓఫాన్టో నదిని చేరి స్పినజోలా అవెల్లా అను పట్టణములను, వశపరచుకొనినవి, ఓఫాన్టోనదిని దాటి మూరోను, సెరిగ్నోలాను, పట్టుకొనినవి. సాలర్నొకు తూర్పున లియోని, ఇటలీ తూర్పున విమానాశ్రయములనేకములు గలిగి ఫోగియా బ్రిటిషు సేనలవశమైనవి.

సాలర్నొకు తూర్పున అమెరికనులు లియోని, కాస్టెలును పోపోలను, కాలాబ్రిటో, కాసాన్సానోలను ఆక్రమించినారు.

ఇప్పుడు ఇటలీలో ఈసేనలకువశమైన ప్రదేశము ఉత్తరమున సాలర్నొనుండి మూరోను అవెలాను ఉత్తరమున కాలాబ్రిటో కాసానోఆప్రదేశము వరకును, ఫోగియా పైనుండి దానిమీదుగా సెరిగ్నోలాగుండా ఇటలీ తూర్పు సముద్రతీరపు కొసన మాన్ఫ్రెడొనియా వరకు 'V' అను ఆకారములో ఉన్నవి. నేపిల్సును జర్మనులు బ్రిటిషువారికివశమైనను అవిదార్పురుగా ఉపయోగించకుండ ధ్వంసము చేసినారు. నేపిల్సులో ఇటాలీయ సేనలు జర్మను సేనలతో పారిపోవుచున్న మార్గములపై దాడులను చేయుచున్నవి.

కార్సికా

కార్సికాలో అక్కడి తిరుగుబాటుదారులకును, వారలతో కలసిన ఇటాలీయులకును జర్మనులతో పోరాటమందు తోడ్పడుటకై ఫ్రెంచిసేనలు నౌకలలోవచ్చి అజాక్సియో హార్బరులోదిగి కార్సికా కడపటిభాగమునంతటిని ఆక్రమించినవి. బస్తియాను ఓడరేవును ౧౫ మైళ్ళలో సాన్ స్టెఫానో అనుదానిని పట్టుకొని బస్తియానుకూడ ఫ్రెంచిసేనలు పట్టుకొనినవి. జర్మనులు ఈశాన్యముఖముగా పారిపోవుచున్నారు—

దోదెకనీస్ దీవులు

ఈదీవులలో బ్రిటిషు విమానాలుదిగి కాసు అను చోట విమానాశ్రయమును ఆక్రమించినవి అక్కడి ఇటాలీయసేనలు బ్రిటిషు సేనలకు తోడ్పడుచున్నవి

రష్యా

రష్యాలో రష్యను సేనలు ౧౦౦౦ మైళ్ళ ముఖమున విస్తరించి ముందుకు సాగిపోవుచున్నాయి. రంగములో స్మోలెన్స్కు పట్టణములో కిరి యుక్రెయిను వైపున తెల్లరష్యాలో కనిపించినవి. యుక్రెయిను వైపున పోలాండు సరిహద్దుకు ౧౨౦ మైళ్ళ చేరువయ్యెనవి. జర్మను సేనలు ఎక్కువగా వెనుకకు మరలించబడుచున్నవి. జర్మను సేనలకు తోడ్పడుచుండిన హంగేరియను సేనలను అప్పుడే మరలించుకొనిపోయినారట.

రష్యను సేనలు తమయాత్రలో సాధించిన కొన్ని ముఖ్యకార్యములను తెల్పెదము. డాసిప్రొపెట్రోవ్స్కుగా పారారేఖ అను డాసీపరునదీతీరపు పట్టణములనకలుపు రైలుబాటను విచ్ఛేదము చేసిరి. డానీపరునదిని అనేక స్థానములలో దాటిరి. బాల్టికు సముద్రములో కలిసెడి ద్వినానదినికూడ దాటిరి స్మోలెన్స్కు నుండియేగాక రోస్లావల్ నుండికూడ జర్మను సేనలు వెళ్ళిపోయినవి. తెనిన్గ్రాడునుండి విటెబ్సుకు, కీవుకును పోవు రైలుబాటకు రష్యను సేనలు కొద్దిమైళ్ళదూరంలో నేడున్నవి కీవుపట్టణమునుండి జర్మను సేనలు వెళ్ళిపోవుచున్నవి. డానీపొపెట్రోవ్స్కు వాదికి రష్యను సేనలు మూడువైపుల నుండి పడుచున్నవి గామెల్ పట్టణానికికూడ అదే గతిపట్టనున్నది.

కుబాన్ లో రష్యనుల మూకను పడకుండగ ఆ పట్టణమును ఆక్రమించి జర్మను సేనలు కుబాన్ ప్రదేశమునండి పారిపోవుటకు మార్గము లేకుండ చేసినవి.

పసిఫిక్ ప్రదేశము

న్యూగినీఉత్తరభాగమున హూవన్ ద్వీపకల్పమందు తూర్పుసముద్రతీరభాగమున ఫిన్షాఫెన్ అనునది ముఖ్యమైన జపానీయులస్థానము అక్కడ అమెరికను మిత్రమండలిసేనలు సెప్టెంబరు ౨౨ తేదిన దిగియుండెను. అప్పుడు ఆస్థానము నలువైపుల చుట్టివేసి ఆపట్టణమును ౫ ఘంటలలో నూరంలో నిన్నటి అక్కడివి జపానీయులు సముద్రమార్గానగాని భూమార్గానగాని తప్పించుకొనపోకుండ చేయబడినది కాలాపట్ అనుదానిని మిత్రమండలిసేనలు ఆక్రమించినవి. వెల్లావెల్లాదివిలో మిత్రమండలిసేనలు క్రొత్తగాదించబడినవి. న్యూగినీలో ఆస్ట్రేలియను సేనలు బూమినదిని దాటినవి.

చైనా

చైనాకియాన్సిరాష్ట్రపు రాజధానియగు నాన్చాంగుపట్టణసమీపమందు జపానీయ సేనలపై చైనీయసేనలు క్రొత్తగాదెబ్బ ప్రారంభించినవి ఉత్తరకియాన్సీరాష్ట్రములో అన్హ్వైసమీపమున జపానీయసేనలు చైనీయులు తరిమివేసిరి. షాన్టుంగ్ రాష్ట్రములో వాయవ్యభాగమందు పోరాటము ఘోరముగా జరుగుచున్నది.

నిన్న బుధవారమునాడు మహాలయ అమావాస్య సెలవుఅగుటచే నేటిపత్రిక వెలువడుటకు ఆలస్యమైనది.

గో. ప. వ్యవస్థాపకుడు.

౧ లక్ష దానము

మ. ఘ. వ నిజాంగారు బెంగాలులోని రెడ్ క్రాసు రిలీఫు నిధికిగాను ౧ లక్ష రూపాయిల దానమును చేసినారు.

* *

మ. ఘ. వ నిజాంగారిట్లు ఒకపత్రికలో వ్రాసినారు శ్రీబెరారురాణీయొక్క క్షుద్బాధానివారక సంఘానికిగాను ఒకసంవత్సరానికిమాత్రమే దివానీనుండి౧౨౦౦౦ రూ॥ చొప్పున సర్ఫేఖాసునుండి ౬౦౦౦ రూ॥ యియ్యడమగుచున్నది. ఈరెండుచందాలు న్యాయంగా ఉండడమే కాకుండా ఔదార్యవంతముగా ఉంటున్నవి—

* *

శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషా నిలయంలో, సాహిత్యగోష్ఠి

౩-౧౦-౧౦-౪౩ ఆదివారము సా॥౫-౩౦ నుండి ఆంధ్రసాహిత్య మర్యాదలు అను విషయముపై శ్రీ బి. వేం. శేషయ్యగారు, "హిందీ సాహిత్యతత్త్వము" అనుదానిపై గౌ. వేంకట సుబ్బారావుగారు ఉపన్యసింతురు. సోదరసోదరీమణులు సకాలమునకు దయచేయప్రార్థన.

బి. వేం. శేషయ్య

* *

జనులమాతృభాష

హైద్రాబాదు ప్రజావిద్యా మహాసభవారు మాధ్యమికతరగతులలో మాతృభాషలలో విద్యను చెప్పించుటకై ప్రభుత్వమునుకోరుటకై ప్రజాభిప్రాయాన్ని సేకరించుటకు మరట్వాడీలో వినాయకరావు, వైద్యా, శ్రీధరనాయకు, జోషి, గానూగారలను కర్నాటకములను జనార్దనరావు, బి రామాచారి మున్నూర్కు రుగారలును సంచారముచేయునట్లు తీర్మానించినారు. ——...

గృహ విక్రయము

గృహాపేక్షకులకు మంచి తరుణము

త్వరపడుడు!

జిల్లా నల్లగొండ తా॥ సూర్యాపేటలో నాయింటి నెంబరు లోకల్ ఫండు (౯౨౬) గల నాపాలిటి గృహము విక్రయించ దలచియున్నాను పై గృహము సూర్యాపేటలో తహసీల్ కచ్చేరీనుండి మసీదు మీర్ ఆలంకు పోవు సడకునకు యున్నది. మూడుగుంటల భూమిగలదు. గట్టి మరామతు చేయబడినది భూమి పై నాపరాయిపరచియున్నది. కావున పై గృహము కొనగోరువారు ౭-౧౦-౪౩ ఫ శుక్రవారము ఉదయం ౫౦. ౧౦ నుండి ౧౨ వరకు పైగృహమునకు విచ్చేయగలరు. రిజిష్టరీ ఖర్చులు గృహము కొనినవారే భరించవలెను.

ఇట్లు,

సంపూర్ణహక్కులతో గృహవిక్రయము చేయు విధేయుడు,

టి. వై. లక్ష్మినరసయ్య

కలకత్తాలో తిండికరవుచే కుటుంబాల విచ్ఛేదములు

భార్యాభర్తల, సోదరిసోదరుల పరస్పరత్యాగము

కలకత్తా విద్యాపీఠమునందు మనుష్యవర్గశాస్త్రము చదువువిద్యార్థులను వారలఉపాధ్యాయులును కలకత్తానగరము చిప్పుతూ తిండి అవుతల్లబాధితులైనవారలకుటుంబముల స్థితిగతులను పరిశీలనచేయుచున్నారు అపరిశీలనపూర్తి కావచ్చినది. ఇంతవరకు చేయుంట ౨౦రకకుటుంబాలు విచ్ఛేదములైనట్లు కనుగొనబడినవి.

"భర్తలుభార్యలను పంపించివేసినారు. భార్యలు అస్వస్థులైన భర్తలనువదలిపోయినారు. పిల్లలు పెద్దవారలను వదలివెళ్ళిపోయిరి. పెద్దవారాళతో యిండ్లనువదలిపోయిరి సోదరులు క్షుదార్తలైన సోదరీమణుల ఆర్తనాదాలను వినలేరి ఎన్నియో ఏండ్లనుండి వితంతువులైనతోబుట్టువులను పోషించుచుండిన సోదరులు ఈఘోరకష్ట సమయమునందు వారలనువదలిపెట్టి వెళ్ళిపోయినారు.

* *

తిరుగుచు తిరుగుచు క్రిందపడిచచ్చుట

బ్రాహ్మణబారియాలో సెప్టెంబరు ౨౦ తేదిన ఒకస్త్రీ గ్రంథాలయసమీపమున తిండిలేకతిరుగుతూ తన చిన్నకూతురితో కూడవచ్చి అక్కడ కల్పడి క్రిందబడిమరణించెను.

*

గోలకొండ పత్రిక

స్వభాను సంగ ఆశ్వీజ శు॥ ౧ గురువారము

స్థానిక పరిపాలనము

హైదరాబాదు రాష్ట్రములో ప్రవేశపెట్టబడనున్న స్థానిక పరిపాలనములోని పద్ధతియెట్టిదో కనుగొందము. బ్రిటిషిండియాలో ఎన్నికలు కలవు. ప్రజా ప్రతినిధులకే అత్యధిక స్థానాలు. ఏవో కొలాదొద్ది స్థానాలుమాత్రమే ప్రభుత్వమువారి పసందైన మనుష్యులతో నింపబడును. మనరాష్ట్రములో ప్రజాప్రతినిధులు ౫ పాళ్లు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు ౩ పాళ్లు ఉందురట. అయ్యంగారికమిటీ వారు ప్రభుత్వానికి యీ విషయంలో సలహానిచ్చినారు. ప్రతి మునిసిపాలిటీలలోను, ప్రతిపట్టణ సమితులలోను ౧౩ మంది మొత్తము సభ్యులుండవలెనని సిఫారసు చేసిరనియు, కాని ప్రభుత్వమువారే యుదారబుద్ధితో ఆ సంఖ్య చాలదని గ్రహించి దానిని ౨౪ మందిసభ్యులవరకు పెంచిరనియు తెలిపియున్నారు సభ్యులసంఖ్య పెంచుటలో ప్రాధాన్యములేదు. ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు ఉండే తారతమ్యములో మార్పు కాలేదు. అయిదుపాళ్ళమూడు పాళ్ళపొట్టీ అట్లేయుంచినారు కదా. పైగా అయ్యంగారు కమిటీవారు "ఏసభలోకాని ఏసమితిలోకాని ఉండగల సభ్యులలో సరాసరి సగంసగం హిందూముసల్మానులుండవలెనని సిఫారసు చేసియుండిరా?

౨౪ మంది సభ్యులలో అయిదింట మూడుపాళ్ళుండని ప్రభుత్వమువారు పథకముచేసి, నామకరణముచేసి పంపు తారట. అంటే గణిత శాస్త్రప్రకారం సరిగా లెక్కకుదురుటలేదు. కొంతశేషం వస్తుంది. దానినెట్లు సమన్వయించవలెనో యేమో. అయినా వివాదమునకు తావులేకుండా ప్రభుత్వమువారే ౧౫ మంది ప్రజాసభ్యులనియు ౯ మంది ప్రభుత్వసభ్యులనియు నిర్ణయించి వేసినారు. తొమ్మిదికి తొమ్మిది సాధారణముగా సర్కారీపక్షముగా వోటిత్తురు. అట్టి సమితులపై "మీర్ మజ్లిస్" అనుపేరుతో ఒక "పీఠస్వామి" (చైర్ మెన్) ఉండును. ఆపీఠస్వామి మొదటి తాలూకుదారో లేక రెండవ తాలూకుదారో అయియుండవలెను. అనగా ౧౦ మంది ప్రభుత్వపక్షము ౧౫ మంది ప్రజాపక్షము. అనగా అయిదేఅయిదు తేడా. ఇదిమునిసిపాలిటీల కథ

పట్టణ కమిటీలలో ౬ మంది ప్రజాసభ్యులు ౪ మంది ప్రభుత్వసభ్యులుందురు. వాటికి పీఠస్వాములు రెండవ తాలూకుదారులో లేక తహసీల్దారులో ఉండవలెనని శాసించినారు. అనగా ౬ మంది ప్రజాపక్షము ౫ మంది ప్రభుత్వపక్షము ఒకటేకదా భేదము. "సామకుంమే" అని ప్రభుత్వపక్షమునకు చ్చును. పైగా పీఠస్వామి సర్కారీ అధికారియేకదా! పీఠస్వామిని సభ్యులే ఎన్నుకొను ఆచారమును ఏర్పాటు చేయవలసియుండెను. తాలూకుదారు అంటే గడగడవణికే ప్రజల సభలలో వారిని పీఠస్వాములనుగా ఏర్పాటుచేయుటవలన ప్రజాప్రతినిధులు కొన్నిసమయాలలో నిర్భయముగా తమ ఓట్లను ఇచ్చుకొనజాలరు.

ఇక ఈ మునిసిపాలిటీలు పట్టణ కమిటీలు చేసేపనులేమిటి? బ్రిటిషిండియాలోని మునిసిపాలిటీలకు, జిల్లాబోర్డులకు, తాలూకాబోర్డులకు అధికారాలలో దశాంశముకూడా యీ మన మునిసిపాలిటీలకు పట్టణసమితులకు ఇచ్చినవారుకారు. మురికి కాలువలు కడిగించుట, రోడ్లను ఊడ్పించుట, పాయిఖానాలు ఎత్తివేయుట, చచ్చినవారిని పుట్టినవారిని రిజిష్టరులో వ్రాసుకొనుట ఇవన్నీ మంచిపనులేకాని ఇవి అధికారాలు కావు. ప్రజలు అధికారాలు చెలాయించుటకు ఎప్పుడు నేర్వవలెను. అధికారము చెలాయించేది మీకెందుకు దానికంతా మేము ఉన్నాముకదా అని అంటారా ఆపైతే ఈచిల్లర విషయాలనైనా ఇయ్యండయ్యా అని ఎవరు మొరపెట్టుకొని వాపోయియుండిరి. పైసిమకీబళ్ల బంగ్లాలను మీరు కట్టించవలెను అని అన్నారు. వాటిని నడిపే బాధ్యతమాత్రము వారి పైన లేదు ఆస్పత్రులు, గృహపరిశ్రమలు, ప్రసవాలయాలు, శిశురక్షణాలయాలు, గ్రంథాలయాలు ఇట్టివింకా ఎన్నెన్నో చేయవచ్చునని అన్నట్లున్నది కదా అంటే అవి సమితులయొక్క ఐచ్ఛిక అధికారాలు (Discretionary Powers) అని అన్నారు. అంటే యేమో స్పష్టముకాలేదు.

ఈ సమితులలో జరుగు తీర్మానాలను కొన్నికొన్ని సమయాలలో సుబేదారుగారు రద్దుచేయవచ్చును అని అన్నారు. సర్కారీ అధికారాలవాసన యేఅంతటనుకనబడుచున్నది. మ.ఘ.వ. నిజాంగారి ప్రియమైన విశ్వాసపాత్రులైన ప్రజలకు సంతోషము లేకుండా స్థానికపరిపాలనములోనైనా ఇచ్చినంతమేరకైనా గట్టిఅధికారాలియ్యరాదా? మునిసిపాలిటీలకును, పట్టణ సమితులకును కొన్ని కొత్తపన్నులు వేసే అధికారాలిచ్చినారు ఇట్టి పన్నులలో కొన్ని ముచ్చటమైన పన్నులుకలవు. ఆస్తిపన్ను ఒకటి. రెండవది వృత్తిపన్ను. ఇది ఏ విధముగా యేర్పాటుచేయుదురో తెలుపలేదు. వృత్తులలో వచ్చు ఆదాయముపై పన్ను వసూలుచేయుదురా లేక బ్రిటిషిండియాలోని బోర్డు పెట్టుకుంటే పన్ను, చాకిరేవులో చాకలివాడు బండను పెట్టుకుంటే కుమ్మరివాడు ఆవం పెట్టితే పన్ను, అనునట్టిదో మరెట్టిదో స్పష్టముచేయలేదు, క్రమముగా ఇవి ప్రారంభమైనప్పుడు నిర్ణయముగా తెలియరాగలవు. బండ్లపన్ను తోటపన్ను బాగానే ఉన్నవికాని టోలుగేటు పన్నును రైతుల బడ్ల హద్దువరకు రాష్ట్రమంతటను తీసివేయవలెనని మేము అభిప్రాయ పడువారము. రైతులు భూమిపన్ను లిచ్చుకొంటారు. లోకల్ ఫండుపన్ను లిచ్చుకొంటారు. కరోడగిరీని వారేయిచ్చుకొంటారు. వర్తకులు సుంకము పన్నును లెక్కించుకొని దానిని రైతునెత్తిపైనే రుద్ది రైతులవద్ద సరకులను ఖరీదుచేయుచుందరు. కల్లుసారాపన్నులో సగము కు పైగా రైతులేయిచ్చుకొనుచున్నారని నిర్భయముగా చెప్పుకొనుచున్నాము. ఈ విధముగా ప్రభుత్వానికొన్ని సంపుటకు పనికివచ్చే రైతనే ఈ కామధేనువుపై మరల టోలుగేటు పన్నేమిటి? చదువురాని తిక్కరైతు గ్రామము వదలి పట్నంపోయ్యేవరకు టోలుగేటుపన్ను, బండ్లు ఆగినందుకు పన్ను, మార్కెట్టులోనికి వచ్చినందుకు పన్ను, దళాలీ పన్ను, సాహుకారి ధర్మాదాయంపన్ను, ఈ విధముగా ఎన్నెన్నో పేరులుపెట్టి తిరుపతిక్షౌరం, నిలువుదోపిడీ, చేసిపంపితే వాని గతినిమాచి నవ్వవలెనా ఏడ్వవలెనా తెలియరాకున్నది. యాత్రికుల పన్ను (Pilgrim tax) అను నింకొకటి కలదు. ఇదియు కొన్ని అవస్థలకు హేతువగును ఇది జాతరపన్నా లేక తీర్థస్థానాలకు వెళ్లినవారిపైన వసూలుచేయు తలపన్నా స్పష్టముకాలేదు, ఈ పన్నును వదలివేయుట మంచిది. లేకున్న ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగవచ్చును- పన్నుల అధికారాలు బాగా పసందుగా ఉన్నవి. వాటికేమిన్నీ లోపము కానరాదు. ఏవంవిధగా విశిష్టతతో స్థానిక పరిపాలనము రాష్ట్రములో ముందు రానున్నది.

ని. రా. ఆం. మహాసభ కార్యకారిణీసభ సమావేశము

నిజాంరాష్ట్రఆంధ్రమహాసభ కార్యకారిణీసభ సమావేశము హైదరాబాదు(దక్కన్) నగరములో శ్రీయుత కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన ౧౯-౯-౪౮ తేదినాడు జరిగెను. దానిలో దిగువతీర్మానములు అంగీకరింపబడెను.

స్థాయిసంఘముయొక్క ప్రథమసమావేశము వరంగల్లులో ౧౬-౧౭ అక్టోబరు తేదీలలో జరుపవలెను

(౧౧)వమహాసభను ఆహ్వానించిన, కరీంనగరం మెదకుజిల్లాల ఆహ్వానములను ఆలోచించబడెను. మెదకుజిల్లాలో మహాసభజరిపి ౧౫ సంవత్సరములైనందున కరీంనగరంజిల్లాలో మహాసభజరిగి ౩సంవత్సరములైనందున చాలాకాలముక్రిందట జరిగిన జిల్లాయగు మెదకువారిఆహ్వానమును అంగీకరించవలెనని ఈకమిటీవారు బహుసంఖ్యాభిప్రాయము ప్రకారము స్థాయిసంఘమునకు సిఫారసు చేయుచున్నారు

శ్రీఅధ్యక్షులగారిచే తయారుచేయబడినప్రచారకుల నియమములు చర్చింపబడి కొన్నిసవరణలతో అంగీకరింపబడినవి

ఉపనియమముల సంబంధమున శ్రీనందిగామ దత్తాత్రేయరావుగారి లేఖను రాబోవుసమావేశములో ప్రవేశపెట్టుటకు తీర్మానించనైనది.

హైదరాబాదు రాష్ట్రములోనికి నిషేధింపబడిన కమ్యూనిస్టు వాఙ్మయమును తయారు ... రానిచ్చుటకు ఆజ్ఞ అయినది

* *

హైదరాబాదు కార్పొరేషనులో లార్డ్ ప్రేమ్జీ చేసినసేవను సభ్యులు మెచ్చుకొని వారిపటము ఆవిష్కరించుట కంగీకరించిరి.

* *

సోమవారం ౨౭ సెప్టెంబరునాడు సాయం ౬ గం. హైదరాబాదు బ్రహ్మసమాజ మందిరములో రామమోహనజయంతి జరుగును.

* *

౧౫౫౭ ఫసలీ ౨౫ తే. నుండి హైదరాబాదు రాష్ట్రములో ఏసంస్థకాని[హైదరాబాదుకమర్షియల్ కార్పొరేషన్ తప్ప]నగరం యటికి బియ్యం, కొర్రలు, సజ్జలు, గోధుమలు, మక్క, శనగలు, చక్కెర అన్నివిధాలపప్పు బయటికిపంపజాలదు. గోధుములలో పిండికూడ అన్నీచేరినవి. వ్యతిరేకంగా వర్తించే వారికి మూడేండ్లశిక్ష, జుర్మానా-ఇకముందులోకల్ ఫండుశాఖవు స్థానిక పరిపాలనంఅని వ్యవహరించవలెను. అని హై. ప్రభుత్వ మాజ్ఞాపించినది.

నేలబొగ్గును వాడుకొనువారికి సెలకు ౩ బస్తాల కంటే ఎక్కువగా అమ్మకూడదు.

* *

ఈసంవత్సరం ఉస్మానియాకళాశాల ఫలితాలు చాలాహీనంగా ఉండినవని ప్రచారం జరిగింది. అదిఅబద్ధమనియు నిజమైనఫలితాలిట్లున్నవనియు, ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు.

ఇంటర్ పరీక్షలో నూటికి౫౫, ఇంటర్ సైన్సులో ౩౯, బి.ఏ రూ. బియస్సీలో ౭౩ ప్రకారముకడ తేరినారు.

* *

౨౧ తారీఖు తర్వాత చక్కెర కోటాలవద్ద ఏ. ఆర్.సి. పర్మిటుమాత్రమే అంగీకరింపబడును. కాపుర దుకాణందారులు తాము కూపనులనుదాఖల్ చేసి పర్మిటులను పొందగలరు

జనుల గుంపు గవర్నరు కారును తగుల బెట్టెను

ఆహార ధాన్యముల కఱవువల్ల కలిగిన ఆవేశపు చర్యలు

పోలీసు లారీ మురుగుకాల్వలోకి త్రోయబడెను

శ్రీనగరు, సెప్టంబరు ౨౬.

జమ్ములో ఆహారధాన్యముల కఱవువల్ల ఆవేశము పొందినజనులగుంపు ౨౩ తేదిన తమఆవేశమును ప్రకటించుటకై ఊరేగింపుజరిపెను. ఆగుంపు నగర పోలీసుస్టేషను సమీపమునచు గవర్నరుకారును తగులబెట్టి, సీనియరు పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారికారును చెడగొట్టి, ఒకపోలీసులారీనితగులబెట్టుటకైయత్నించి తుదకుదానిని ఒక మురుగుకాలువలోకిత్రోసిరి-గుంపువంతచెప్పినను వెళ్ళిపోక పోలీసులను ధిక్కరించుచుండుటచే జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆగుంపుపై తుపాకులుప్రేల్చుటకై ౧౨మంది పోలీసులకు ఆజ్ఞనిచ్చెను- ఇందువల్ల ౧౬నుంది జనులకు గాయములయ్యెను. జనులలో ౭ గురు మరణించిరి. పోలీసులును వారల అధికారులునుకలిసి ౨౫మంది గాయపడిరి.

ఇపుడు నగరములో రాత్రిసంచారమును నిషేధించి సైనికులను కాపలాపెట్టినారు.

ఆహారపదార్థముల కఱవువల్ల కలిగిన బాధను తొలగించుటకై మహారాజాగారు ౫౦వేల రూపాయీలను, మహారాణిగారు ౨౫వేల రూపాయీలను దానమిచ్చినారు-యువరాజుగారిచేత మరొక రూ౧౦వేలు ఇవ్వబడుచున్నవి-

* *

బెంగాలు సహాయార్థం

వివిధ ప్రదర్శనాలు

హైదరాబాదునగర విద్యార్థినులగు మహిళలు ౧అక్టోబరు శుక్రవారంరాత్రి ౭ గంటలను-డి రెడ్డిహాస్టలులో నాటకం, భారతం, సంగీతం, వాద్యం గీతం, చేయుదురు టికెట్లుపొందవలసినది కోరుచున్నాను.

ధన్యవాదములు

బొంబాయి ౨౩-౯-౪౩

ఆర్యప్రాదేశికసభ హైదరాబాద్ స్టేట్ దక్షిణ కడప శ్రీపూజ్య డి.వి. స్వామి గౌరవప్రచారకులు సుమారు నెలపదిహేనుదినాలు వైదికప్రచారము ఆంధ్రభాషలో చేసి ఆంధ్రులమగు మాకుయెంతో సంతోషము గల్గించిరి స్వామిగారిని పంపించి మాకుచేసిన మేలుకు ఆర్యప్రాదేశికసభకు పూర్ణ ధన్యవాదములు.

పద్మశాలిసంఘ కార్యదర్శి.

సేనలతో వచ్చిన రంగుజాతి ఉద్యోగికి అవమానం

బ్రిటిషు హోటలులో ప్రవేశము నీయలేదు

ఇపుడు బ్రిటనులో అమెరికను సేనల అనేకములు వచ్చియున్నవికదా! వాటితో వెస్టుఇండీస్ నుండి వచ్చిన టెక్నిషియనులు గలరు. ఆటెక్నిషియనులకు క్షేమాధికారిగా వెస్టుఇండీసునుండియే లియరీ కాన్స్టాన్టయినను రంగుజాతికిచెందినఆయనవచ్చియున్నాడు. ఈయన ఆగస్టునెలలో అందనుక్రికెట్ఆటపోటీలో పాల్గొనుటకై వచ్చియుండెను. ఈయన, ఈయనభార్య, కూతురు లండనులో 'ఇంపీరియల్ హోటలు'నకుపోగా అక్కడ తెల్లజాతివారలు ఉండి రంగుజాతివారిని రానీయుకూడదనిరట. అందువల్ల కాన్స్టాన్టయిను ఆహోటలునుండివెళ్లిపోవలసివచ్చెను ఈసంగతిని రంగజాతుల లీగుయొక్క అధ్యక్షుడగు డాక్టర్ మోడీగారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు కాలనీశాఖ కార్యదర్శిగారికి తెలియబరచిరి. తర్వాత ఆహోటలుయొక్క మేనేజరు హోంబ్లూవర్ గారు కాన్స్టాన్టయిను తానే హోటలునుండి వెళ్ళిపోయెననియు, ఎవరును వెళ్ళిపొమ్మనలేదనియు చెప్పి, సదరుహోటలులో తెల్లవారలకుమాత్రమే స్థానమనియు, అప్పుడు ఎక్కువగా అమెరికనులు ఆహోటలులో నుండిరనియు. తినకు నల్లవారైనను, తెల్లవారైనను, ఆకుపచ్చవారైనను, పసుపుపచ్చవారైనను ఒకటేననియు, ఆ హోటలు యొక్క పోషకుల అవసరములను తీర్చుటయే తనపనియనియు చెప్పిరి.

యుద్ధముయొక్క చతుర్థ వార్షికోత్సవదినమున బ్రిటిషుప్రాడుకాస్టింగు కార్పొరేషనువారు నాగంటలవేళ వార్తలనువినిపించునపుడు కాన్స్టాన్టయిను "మీరుజాగ్రత్తగాఉండనిచో ప్రతిరోజున్ను అవమానములు జరుగగలవు"అని చెప్పిరి ఈ బ్రాడుకాస్టుతర్వాత అనేకులు సైనికాధికారులున్నూగు వారలనుండి కొన్స్టాన్టయినును వందలకొలది సానుభూతి లేఖలువచ్చెను ఆ గినసంఘటనవుగురించి బ్రిటిషుపార్లమెంటులో ప్రశ్నవేసెననిసన్ హార్బర్టు విలియంసుగారు చెప్పినారు- యుద్ధపుపనికై వచ్చియున్న ఒక బ్రిటిషుపౌరునికి ఇట్లు అవమానము జరుగుట మంచిదనా నాను "అని చెప్పిరి

ఇపుడు కాన్స్టాన్టయిను హోటలులో తనకు భోజనముగాని, వసతిగానిఇవ్వలేదని హైకోర్టులో ఫిర్యాదు దాఖలుచేసినాడు.

ఆంధ్రభాషానిలయ స్థాపన

(ఉ.వి)కురవి, ౧౬-౧౦-౫౩ఫ.

స్వభాను సం॥ భాద్రపద బ॥ ౧౦ మహబూబాదుతాలూకాలోని కురవిగ్రామములో గ్రంథాలయఆవరణలో పురజనులు సమావేశమై నూతన గ్రంథాలయస్థాపనచేసిరి. మొదట గ్రామ ప్రముఖవీర గ్రీనఆమోదములో మహాజనసభ జరుపుటకు అధ్యక్షులుగా వి॥ గోపాల్ రావుడాక్టరుగారిని యెన్నుకొనిరి తదనంతరం మహారాజశ్రీ గంజేపల్లి రామశేషగిరిరావుగారు గ్రంథాలయాభివృద్ధిని గురించి ఉపన్యసించిరి. తదుపరి కార్యదర్శియగు గంజేపల్లినర్సింహారావుగారు యీగ్రామములో గ్రంథాలయము లేనిలోటును ప్రజలకు తెలిపి గ్రంథాలయముయొక్క లాభములను విశదీకరించిరి. సూతక్రీ శేషయ్యగారు గ్రంథాలయమునకు పురజనులు చేయవలసినసహాయమునుగురించి వారితో తోడ్పడుటకు ఆశించిరి తదుపరి కే. శ్రీనివాస రావుగారు బట్టురురంగాచారిగారు విదేశగ్రంథాలయమును గురించి మనదేశపుగ్రంథాలయములగురించి గ్రంథాలయములవల్లకలుగులాభములు తేటతెల్లపరచిరి. అధ్యక్షులవారు తమఉపన్యాసమును పఠనాలయములవల్ల గ్రామాదులలోనుండే రైతులకు ఎట్టిలాభములుకలుగునో తెలుపుచు ఒకసంవత్సరములోపల నూతనగృహనిర్మాణము చేయవలెనని పౌరులకువిన్నవించుచు ఆహ్వానసంఘమువారికి కృతజ్ఞత తెలుపుచు తమఉపన్యాసమునుముగించిరి. తర్వాత ఎన్నికలుజరిపిరి.

శ్రీ చెన్నకేశవాంధ్ర గ్రంథాలయానికి ఉదార విరాళములు

(ఉ.వి)   అర్రూరు ౧౫-౧౦-౫౩ఫ.

గ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవము ఏనుగు రాజిరెడ్డి అత్మకూరుగారి అధ్యక్షతనజరిగినది. శ్రీయుతులు ఆర్, నారాయణరెడ్డి మున్నగువారున్నూ వచ్చిరి. ౩ గంటలకు సభ చేసిరి, టి, వెంకటకృష్ణారావు కార్యదర్శిగారు గ్రంథాలయ పుట్టుపూర్వోత్తరనివేదికను పలికులకు చదివి వినిపించిరి. ఆర్ నారాయణరెడ్డిగారు, గ్రంథాలయముచే గలుగు లాభములు తెల్పి పఠనాలయముగూడ ఏర్పాటుచేయగలందులకు తమఉద్దేశమును వెలిబరచిరి. ఇంకను మరికొందరు పురుషులు, స్త్రీలు ఉపన్యసించినతర్వాత శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డిగారు విరాళములప్పుడే వోసంగవలెనని కోరగా శ్రీయుతులు ఏనుగు రాజిరెడ్డిగారు ౨౧౬ రు. టి. చెన్నకృష్ణారెడ్డిగారు ౧౧౬, తుమ్మలనర్సయ్యగారు ౧౧౬, కాలేరురామచంద్రయ్యగారు ౧౧౬ లు, తుమ్మల చిన్నసత్యనారాయణ రెడ్డిగారు ౧౧౬, తుమ్మలనారాయణరెడ్డిగారు ౧౧౬, దేవిరెడ్డినారాయణరెడ్డిగారు ౫౧, తుమ్మలపెదసత్యనారాయణరెడ్డిగారు ౫౦, లక్ష్మణసింగుగరు౫౦, రాజిరెడ్డిగారు౫౦, వెంకటనర్సింహారావుగారు ౫౦రు. తదితరులు తమతమశక్త్యనుసారంగా భూరివిరాళములనొసంగిరి అట్లెది ౧౬౦౦,వరకు సమకూడెను. తుమ్మలనర్సయ్యగారు ఆ,హూను పురసిలాసి ఒక గొప్ప జమీందారుకు. వీరు గ్రంథాలయమునకు విరాళమునొసంగిన నాల్గవవారు ౨రలోకగతులైయ్యేరు కాబట్టి గ్రంథాలయపక్షమున వినినటువంటి బయునను కీర్తిశేషులవారలఆత్మకు సోదర అభిమాన సానుభూతి తెలుపబడినది.

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు

అలంపూరులో శాఖ ఏర్పాటు

(స్వ. వి.) అలంపూరు, ౨౫-౧౨-౧౩౫౭ ఫ.

ఈ 8-12-52 ఫసలీనాడు అలంపూరు శాఖా రచయితల సమావేశము అలంపూరులోని శ్రీ రామకృష్ణ స్మారక గ్రంథాలయములో సాయంత్రము ౫ గంటలప్పుడు జరిగినది. ఈ ప్రాంతములో విపరీతముగా వర్షము కురియుటచే అనుకున్నంతమంది రచయితలు పాల్గొనలేకపోయిరి. అయినను జయప్రదముగనే జరిగినది. ఆసభకు శ్రీ గన్నమరాజు రామేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పలువురు ఉపన్యాసాలు జరిగినవి. పిదప కావ్యగానమును రచయితలందరును వినిపించిరి. కేంద్ర పరిషత్తునకు ఉపసమితి స్థాపింపబడెను. కాని కార్యనిర్వాహక వర్గ మెన్నుకొనబడెను:—

అధ్యక్షులు, శ్రీయుత గన్నమరాజు రామేశ్వరరావుగారు. కార్యదర్శి, శ్రీయుత గడియారము రామకృష్ణశర్మగారు. కార్యనిర్వాహక సభ్యులు:—శ్రీయుతులు ఆకుమళ్ల మల్లికార్జునశర్మ, విశ్వనాథ... (జల్లాపురం), ఖాండవరము లక్ష్మీనారాయణ ...

ఈ క్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి.

౧. ఈ ఉపసమితి తరపున ప్రతినెల కొకసారి రచయితలందరును ఒకచోట సమావేశమై కవితాగోష్ఠి జరుపవలెను.

౨. రాబోవు సమావేశము ఉండవెల్లి సరస్వతీ విలాస గ్రంథాలయమున ఆశ్వయుజ ౫౹౧ నాడు జరుపవలెను.

౩. ప్రతి కార్యనిర్వాహక సభ్యుడును సాధ్యమైనంత త్వరలో సభ్యుల సంఖ్యను వృద్ధిచేయవలెను.

వసతిగృహమునకై భూదానము

తాలూక్దారుగారు రు ౧౦౦ భవననిధి

(స్వ. విలేఖరి) సూర్యాపేట, ౧౫-౧౨-౧౩౫౭ ఫ.

౧౩—౧౨—౫౭ తేదీన శ్రీయుత తాలూక్దారు గారు, శ్రీయుతులు అమృతరెడ్డి, ... తహసీలుదారుగారలతో కలిసి, విద్యార్థి వసతిగృహమును సందర్శించినారు. సొంతభవనము లేక బాధపడుచున్న విద్యార్థులచూచి విచారపడి భవననిధి చందాగా రు ౧౦౦ ఇచ్చుట కంగీకరించిరి. శ్రీ సంపటి బుచ్చయ్యగుప్తగారు వసతిగృహావసరమునకు భూమిని ఇస్తానని వాగ్దానముచేసినారు.

శ్రీమాన్ రామానుజాచార్యులుగారు (అక్కడగూడు దేశముఖు) తమ నాయనగారి జ్ఞాపకచిహ్నముగా వసతిగృహమునకై భవననిర్మాణబాధ్యత వహించ నున్నటుల నమ్మకమైన వర్గాలద్వారా తెలిసినది.

మదునాపురం

(స్వ. వి.) ౧౫-౧౨-౧౩౫౭ ఫ.

ఈ వనపర్తి రోడ్డు క్రాస్సింగుకు వ్యాపారకేంద్రముగా ఏర్పడినది. వనపర్తి, కొత్తకోట, యాపర్ల, పెబ్బేరు, పెంట్లవెల్లి, కొల్లాపురం మొదలగు ప్రదేశములనుండి ధాన్యము, కట్టెలు, ... నాప్రివస్తువులను దిగుమతులు, ఎగుమతులు విరివిగా జేయుచుందురు. ఇక్కడి నుండి పుమాన్సీలు జవానులు హైదరాబాదు సికింద్రాబాదునుండి వచ్చు సరకులపై మామూలని గట్టాయొక్కంటికి నాలు గణాలు, ఆరణాలు ఏ నిమిత్తాలవరకు తీసుకొనుచున్నారు. అటీరిగా మామూలు తీసుకొనుట ఎప్పటు వాడుకలేదని మన్సీగారిని విచారించగా "నీవు బేపారివేనా, ప్రతిబేపారిమాకు మామూలు ఇచ్చుచుండును. తప్పక ఇవ్వవలసినదేయని నిర్బంధించి వసూలుచేయుచుందురు.

హమ్మాలీలుకూడ తమ యిష్టప్రకారము స్టేషనునుండి సరుకు ఎత్తియిచ్చుటకు తీసుకొనుచున్నారు. ఈరీతిగా ఎప్పటునులేదు ప్రతిగట్టాకు ఏ కొంతనాలో తీసుకొనుదని హమ్మాలీని విచారించగా నాయకులకు తక్కువయిచ్చిన మేము భోటానుండి వెలుపలికి ఇవ్వకుండుము అని స్వాధీనమేనాయని స్టేషను మాస్టరుగారిని విచారించగా మాకు తెలియదు. వారడిగినంత తప్పక ఇవ్వవలసిన దేయగును. స్టేషన్ మాస్టరు ఇతరమామూళ్ళుకూడ కలవు.

వ్యాపారస్థులగు ధనవంతులు ఈపద్ధతులను లెక్క చేయకుండవచ్చునుగాని బజారుకొట్టుకు వెట్టుకొని జీవించేవారు ఈపద్ధతులనుపెట్టి జీవింపకాలరు.

రైతులు సాహుకారులవద్ద ధాన్యముల నిల్వల లెక్కలు

(స్వ. వి.) జనగాము ౧౫-౧౨-౧౩౫౭ ఫ.

నిన్న ఈ గ్రామములో దువ్వాం తాలూకుదారుగారు మొన్న ఉదయం వచ్చినారు నిన్న సాహుకారులవరకు వ్యాపారస్థ యిండ్లలోను ధాన్యం ఫ్యాక్టరీలలో సూక్ష్మరీతులలో జొన్నవడ్లు, జొన్నలు, బియ్యం, గోధుమలు, నిల్వయున్నవి. లెక్కలు వ్రాసుకున్నారు. నిన్న రాత్రిప్రొద్దు చాటింపు చేసినారు, రేపు ఉదయంవచ్చి మేము ధాన్యమునీక... వారి విషయాలు తెలిసికొనిపోగలరని దానిపై ఈరోజు రైతులు సాహుకార్లు వెళ్లినారు. వెంటనే వారు ప్రాముఖ్యమైన నిల్వసమ్మలు పెహరిస్తు ప్రకారం సర్కారువారి అనుజ్ఞ అప్పునంతవరకు ఒకబస్తా ధాన్యము అమ్మగూడదని అని అంతరితో సంతకాలు చేయించుకున్నారు. దీనిపై స్థానిక ప్రజలలో చాలా అల్లకల్లోలము బయలుదేరినది. నాలుగుజులలో ఆజ్ఞ పంపగలము, అప్రకారము నడవలె చేయగలరని సెలవిచ్చినారు. నాలుగు గిర్నీలలో ౧౬ వేల బస్తాలు వడ్లు ౧౨౦౦ బస్తాలు బియ్యం నిల్వయున్నవి.

కలరానివారణకు ఆంధ్రమహాసభ కార్యకర్తల కృషి

(ఒక విలేఖరి) బొల్లేపల్లి, ౨౬-౧౨-౫౭ ఫ.

బొల్లేపల్లి పర్గీ తాలూకా (అత్రాఫ్ బల్దాజిల్లా) కు చెందిన ఒక గ్రామము, సుమారు పదిరోజుల క్రితం యిచ్చట కలరా ఆరంభమైనది ముగ్గురుమరణించిరి. స్థానిక ఆంధ్రమహాసభ కార్యకర్తలు హైదరాబాదునుండి డాక్టర్లను పిలిపించుకొని ౭౦ మందికిటీకాలు తీయించిరి. టీకాలమందు హైదరాబాదు నందు ఉత్పత్తి అగుచున్నప్పటికి ఉచితముగ లభించలేదు. ఇరువది మందికి పరిహారమొసంగుటకై రు ౧౧-౧౪-౦ లు చెల్లించవలసినది గ్రామమునకు చెందినబావులన్నిటిలోను పొటేష్యం పర్మాంగనేటు నుకలిపిరి. కలరాసమయమున ప్రజలు పరిశుభ్రమైన అన్నపానాదులను యెట్లు ఉపయోగించవలయునదని విరివిగా ప్రచారముచేసిరి. తక్షణమే చర్యగైకొనకపోయినచో, ఈ కరువు కాలమునందు కలరావ్యాధి తీవ్రముగ ప్రబలు అవకాశముగలదు. కావునకలరా ఆరంభమైన గ్రామప్రజలు కార్యకర్తలు ప్రభుత్వసహాయముపైనని ఆధారపడక, స్వయముగచొరవగలిగించుకొని ఇట్టినివారణోపాయములు అవలంభించినచో వ్యాధినిత్వరగా అణచివేయవచ్చునని సూచించుచున్నారు

అల్లాదుర్గములో అతివృష్టి

ఒ. వి. ౧౪-౧౨-౧౩౫౭ ఫ.

౧౬ ౧౨-౫౭ తేదీన ఈగ్రామమునకు తాలూకానుండి వచ్చిన తోలుతో వచ్చినదాగా సైనికరాత్రి ౧౦. గంటలనుండి పగలు ౧౦ గంటలవరకు కొండాపెంబాటిగా నందున ఒకపెద్దచెరువు కట్టతెగినానందున ... గా నీరు లేకుండా అయినది. ఇంకొక పెద్ద చెరువుకూడ పడిపోయినది. ఇదివరకు యిట్టి వర్షము ... న్నదును పరియులేదు మరియు అనేక పడిపోలలు కూడా పాడైపోయినవి.

విమలానభ్యుడు

మహబూబు నగరంలో నూతన ధర్మశాల

(ఒ. వి.) ౧౪-౧౨-౧౩౫౭ ఫ.

మహబూబునగరంలో ఈధర్మశాల మార్కెట్ మార్గమొద్ద అంజనేయ ఆలయ సమక్షా ప్రభుత్వమువారుఇచ్చి సంవత్సరమైనది. ప్రారంభోత్సవము స్థానిక అవ్వల్ తాలూకుదారుగారి యాజమాన్యముతో జరిగినది. ఈధర్మశాలయందు ఉత్సవములు, పురాణోపన్యాసహరికథాది ధర్మకార్యాలకై ఒకహాలును అవ్వల్ తాలూకుదారుగారి అభిప్రాయానుసారము ధర్మశాల నిర్మాతలు కట్టించిరి. కాని రెండుమాసముల క్రిందట ఒకఆర్యప్రచారకునిచే ధర్మ పన్యాసముజరుపబడెను. కారణమేమోకాని పోలీసు అధికారులు ఆగ్రహించి ధర్మశాలయందు ధర్మకార్యాలు జరుగనివ్వకూడదని ధర్మశాలకమిటీ అధ్యక్షునిచే వ్రాయించుకొన్నారు.

జాబులు

శ్రీ కడకుంట్ల చంద్రారెడ్డిగారికి.—

ఆర్యా మీరు వ్రాసినలేఖ గోలకొండపత్రికలో ప్రకటించినారు అట్టిలేఖచూచి నాకుచాలఆశ్చర్యముకల్గినది. మీకు ౪౫-౫౦ సంవత్సరములవయస్సు కలదని మీ రెప్పుకుంటూ పిల్లల పోషణనుగురించి వివాహముచేసుకున్నానని వ్రాసినారు. భార్యవయస్సు ౧౫ సంవత్సరములు తెలిపినారు. మీపిల్లలపోషణ మీరువివాహముచేసుకోక చేరేటు యేర్పాటుచేస్తేకాకుండునా? ఒకఆడమనిషిని వారిపోషణగురించి నౌకరుపెట్టి వారిద్దకు అన్నిసౌకర్యాలు ఏర్పాటుచేసిన ఎంతోబాగుండేడిది. అన్యాయంగాఒక స్త్రీ జీవనము, మీపిల్లలపోషణగురించి వ్యర్థపరచినారు మీకు ౭౦ సంవత్సరములువచ్చేవరకు మీ భార్య ౨౫ సంవత్సరములకు రాగలదు అప్పుడు మీరుపంచములోపడి క్రుంగికృశించుచుంటే ఆ మెసౌఖ్యము మీ పరిచారకులకా! ముందుచూపులేక మీరువివాహముచేసికొని మళ్లీమీరుపత్రికలో ప్రకటించిన సాహసించినందుకు కడుచింతిచారము, ప్రోత్సహించుటకు మీరుపత్రికలో ప్రకటించినారు.

వెంకటరెడ్డి, వరంగల్, నైజాం

(ఇందు చాలాభాగములు తీసివేయవలసివచ్చెను.)

(గో. ప.)

రెడ్డిజనసంఘ రజితోత్సవము

ఆహ్వానసంఘ విజ్ఞప్తి

రెడ్డిసంఘమువారం రంచరును తమ మాతృసంరక్షణాశ్ర ప్రత్యేకాభిమానము వహించుచే మేమనుకొన్న ముఖ్యముకన్న మించినమొత్తము రూడా సార్థకలమని ఆశించుచున్నాము. ఈరాష్ట్ర ని ప్రతిరెడ్డి కలిసి చైతమును ఆర్జించుట ఎచిపపని. కావున నాటేళ్ళి కూనిచ్చి తమ ... బడి రెడ్డిజన రజితోత్సవ కార్యదర్శి, ... హైద్రాబాదు పేర పంపం లెకని ప్రార్థించుచున్నాము. రెడ్డిన ఘము ... తో దానధర్మముల చేయున్నట్లు ... గా తమ సహాయమున్నది! ... ము కలగనిరుదని గాథము ...

ము. రజితోత్సవ కార్యక్రమమును ఆరంభించినా ము. కావున రెడ్డిసంఘమువారు అభిమానించి సహా యమునురని మరొకమారు మనవిచేసుకొనుచు న్నాము.

శ్రీమంతురాజా సోమేశ్వరరావు బహద్దరు, అధ్యక్షులు	ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శి ఆర్. దామోదరరెడ్డి బి ఏ బారిష్టరు
రాజా ... టరామారెడ్డి ఉపాధ్యక్షులు	ప. వి. నరసింహారెడ్డి సంయుక్త కార్యదర్శి

ఇట్లు

సిద్ధాన్నవాతా వరణము

(శ్రీ టి.వి భాస్కర్ గారు, బి యస్సి.)

౯. అక్టోబరు ఆ శు ఏకాదశి శని రము ఈ దినము వర్షముకురియును, కొంతకాలమువఱకు నుండును.

౧౦. అక్టోబరు ఆ శు ద్వా ఆదివా రము ఈదిన ము మొదలు గరువాదినములవరకు దుర్భిక్షము అతి ప్రమాదముండును. చిత్త కార్తి ప్రవేశము. వర్షము కురియును.

౧౧. అక్టోబరు ఆ శు త్ర సోమవారము ఈది నముమంచితొగెచ్చిన శీతము, వర్షము నుండును.

౧౨. అక్టోబరు ఆ శు ... మంగళవారము ఈదినము శీతముగ్గును. ఉష్ణమును వఱపు నుండును.

౧౩. అక్టోబరు ఆ శు పూర్ణిమ బుధవా రము ఈదినముఉష్ణముగను, ఆకాశము మేఘములచేనిండి యుకోవారముగనుండును

౧౪. అక్టోబరు ఆ కృ ప్రతిపద గురువారము ఈదినమునుంచుచు ... చుగ నిన్నటివలెనేయుండును.

౧౫. అక్టోబరు ఆ కృ ద్వితీ శుక్రవారము ఈ దినముశీతముగను మంచుతోకూడిన స్వల్పవృష్టి, చల్లనిగాలియుండును.

౧౬. అక్టోబరు ఆ కృ తృతీ శనివారము ఈది నముమంచుగను, సన్నని గాలితో సంతోషకరము నుండును.

౧౭. అక్టోబరు ఆ కృ చవితి ఆదివారము ఈదిన ముఉష్ణముగను మనోల్లాసముగను, ఆకాశము మేఘ ములచేనిండియుండును.

౧౮. అక్టోబరు ఆ కృ పంచమి సోమవార ము ఈదినముగాఢమైన మేఘములచే ఆకాశమంతయు నిండియుండును. గాలిచే కొంచెముపారవృష్టి కలుగును.

౧౯. అక్టోబరు ఆ కృ షష్ఠి మంగళవారము ఈదినవాతావరణము సస్యానుకూలమగుచుండును.

౨౦. అక్టోబరు ఆ కృ సప్తమి బుధవారము ఈ దినము నిన్నటివలెనే యుండును.

౨౧. అక్టోబరు ఆ కృ అష్టమి గురువారము ఈదిన ముపూర్వదినములవలెనే యుండునుగాని మేఘము లు కేవలముగ్రమ్ముకొనును.

౨౨. అక్టోబరు ఆ కృ నవమి శుక్రవారము ఈది నము నిన్నటివలెనే మేఘములు ... శీతముగను, చీకటిగను పొగవలెనుండును.

౨౩. అక్టోబరు ఆ కృ దశమి శనివారము ఈ దినము వర్షము కురియును.

౨౪. అక్టోబరు ఆ కృ ఏకాదశి ఆదివారము ఈదినముస్వాతికార్తి ప్రవేశము, వర్షముస్వల్పముగ నుండును

౨౫. అక్టోబరు ఆ కృ ద్వాదశి సోమవారము ఈదినము వర్షపాతముకలిగిను కొంతకాలమువఱకు పుగమండును.

౨౬. అక్టోబరు ఆ కృ త్రయోదశి మంగళవారము ఈదినము మేఘములతోను, వర్షముతోను, శీతము గనుండును

ఇట్లు
టి. వి భాస్కర్.

ఆయుర్వేదము

దేశములో ఔషధములు సంగ్రహించుటచాలా కష్టముగా యుండెను. ఎందుకనగా ధరగల ఔషధములు మరియు కొద్దిఖర్చుతో ఓషధులచే ఔషధముల తయారు చేయబడినవి సంగ్రహణము మామూలీ పనికాయ నగరములోని వైద్యమహాశయులు హైదరాబాదు బయటి ఫార్మసీలనుండి ఔషధములు తెప్పించి రోగులకుఅం దిచ్చుచుండిరి. కానియిప్పుడు

వాసుదేవఆయుర్వేద ఫార్మసీ

స్థాపన అయినప్పటినుండి చాలావెల కల ఔషధములు,భస్మములు ద్రావక ములు,షర్బతులు మొదలగునవి సులభ ముగా సంగ్రహించబడును.

మేనేజరు:-

వాసుదేవ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, లిమిటెడ్

షాహరాహ ఉస్మానీ, తారుఆఫీసుయెదు దురుగా హైదరాబాదు-దక్కన్.

Khan&Sons

కొత్తఫిలిములరికార్డులు

వచ్చియున్నవి తొందరగాకొనండి

నజ్మా... పహ్లతాల్ ..నౌకరీ

పక్ ఘట్... పగ్లి .. బన్సరీ

నరస్ ..రానీ .బదల్తీదునియా

సవేరా మరియు నగర్‌నారాయణ్

చాలా మొత్తములో

తెప్పించినాము.

బి. జి. చిప్లి

చౌరాహా కింగ్‌కోటీ, ఆబిదురోడ్డు

శాఖ— గౌలిగూడా .

హైద్రాబాదు రెడ్డిజనసంఘము ... ఏండ్లుకావచ్చెను. కావున దా... త్సవమును ౧౩౫౩ఫ. తీరుసెల ౨౫, ... సమావేశములలో ... నిశ్చ ఆహ్వా... లచినరేట్ తెలంగాణాలోని ... ప్రముఖులను ఏర్పాటుచేసియున్నా ... పెనిలనగూడా ఇంతలో ప్రకటించు ... ఈ యుత్సవము ఈసంఘమునకు అపూర్వ మైనట్టి పర్వదినముకాదా. ... బాలుర శాశ్వత ... ౫౦,౦౦౦ రూపాయిల ద్రవ్యయుత్సవము ఉత్సవము నాటికి ప్రోగుచేయవలెనని తీర్మానించియుంటిమి. దానికొరకు సమర్థులయిన ... శ్రీకరపరచియున్నాము.

నపుంసక విరోధి

ఎ. పి. యాకుటి

నవయౌవనం, ... ము చేకూర్చు దివ్యౌషధం రక్తమును పరి శుభ్రపరచును! ధాతుపుష్టికలిగించును. క్షీణించిన నరము లకు పటుత్వము చేకూర్చును వివాహితు లకు సంతృప్తి, ఆనందము కలుగజేయు శక్తివర్థకము వెల సీసా రు. 10/-.

మదనమంజరీ ఫార్మసీ,

184, మైనాబజారురోడ్, మదరాసు

కర్నూలు:-కె.యస్. కోసిగి & సన్సు.

ధర్మవరం మెట్టు:-బి. రామకృష్ణయ్య & సన్సు.

మహబూబునగర్:-యస్. ముత్యాలు & సన్సు.

పురషోత్తమదాస్ రణఛోడదాస్ సన్సు, చార్‌కమాన్, హైద్రాబాదు మరియు జనరల్ బజారు, శికింద్రాబాదు.

హానీమానీన్

హోమ్యోపతిక్ దవాఖానా

సాగర్‌టాకీసు ఎదురుగా

హైదరాబాదు-దక్కన్

నమ్మకమైనమందులు!! స్వల్పధరలు!!

మావద్ద అన్ని హోమియోపతి మరియు బయోకెమిక్ ఔషధములు అన్ని పొటెన్సీలలో ద్రావకములు గాగానిపొడిరూపకముగాగాని అమ్మ కమునకు సిద్ధముగా యుండును.

మరియు

కుటుంబ ఔషధముల పెట్టెలు, చిన్నతో లుపెట్టెలు, జేబుపెట్టెలు, హోమియో మరియు బయోకెమిక్ పుస్తకములు తెలుగులో మావద్ద దొరకును

Khan and Sons

జి. రఘునాథ్ మల్

బ్యాంకర్

ఆబిడ్‌రోడు హైద్రాబాదు- దక్కన్.

అన్నిరకముల బ్యాంకు వ్యవహారములు సరసమగు పద్ధతులలో జరుపబడును.

బ్రాంచీలు:—

జేమ్సుస్ట్రీటు శికింద్రాబాదు.

ఫతేర్‌మైదాన్ హైద్రాబాదు దక్కన్

RANIPEN

RANIPEN

KALLS SALES ASSOCIATION

శ్రీ మాళవ్యాజీ సేవించిన

కాయసిద్ధిరసాయనము

దీర్ఘరోగములనన్నిటిని బోగొట్టును

... స్త్రీపురుషులకు ... వాతరోగములు కీళ్ళవాతము కాళ్లు చేతులవాపులు, నొప్పులు, పోట్లు కండరాలుకట్టుట, ... రక్తసంబంధమైన ..., అనేక ... అజీర్ణము ... ఆపరేషన్ ... స్త్రీలకు ... ప్రదరరోగములు ... బ్రిటిషుఇండియా రాజ్యముల అనేక వేలమందిచే వాడబడి ప్రసిద్ధికెక్కిన గ్యారంటీమందు ... 1 మండలమునకు ... రు50 వి. పి. ఖర్చు రు 1 జవాబుకు బిళ్ళలుపంపవలెను. కావలసినవారు సగంసొమ్ముముందు పంపవలెను.

డాక్టర్ రత్నంలాల్ ... మెడికల్ హాల్ 262 బి. ములకపేట- హైద్రాబాదు

ది హైదరాబాద్ సోప్ అండ్ ఆయిల్ వర్క్సు లిమిటెడ్

ఈకంపెనియొక్క కార్ఖానాలో తయారుచేయబడిన సబ్బులను వాడుడు. ఇప్పుడు గోల్కొండసబ్బు బట్టి రూపముగాను మరియు గోల్కొండబార్‌సోప్ (ఏ.వళ్. బార్‌రూపముగా మీకు అందించబడుచున్నది. చాలమంచిసబ్బు మరియు మంచి చమురుగల మూలికలతో తయారు చేయబడినది. కంపెనీ ఉత్తమమైన మిషనరీలు మరియుమష్ప్లాంట్లతో నిర్మించబడినది. ఇతరదేశములనుండి వచ్చుసబ్బు లకు-ఈసబ్బులు తీసిపోవు కార్యాలయము వారు ధరలో కొద్దిలాభముతో అమ్ము టకు నియమించినారు. కనుక మీరు నిరాటంకముగా దీనిని వాడండి మరియు

స్వదేశాభిమానులుగండు

గోల్కొండ సబ్బు ప్రతిబట్టి రు. 0—3—6

గోల్కొండబార్ సోప్ ప్రతిబార్ రు. 0—14—6

ప్రతిపట్టణములో అమ్మబడును లేదా కార్ఖానానుండి తెప్పించుకొనండి-

గోల్కొండ సోప్ ఫ్యాక్టరీ

సయీద్‌బాగ్, ముషీరాబాద్

KhanandSons

ఇంకొక జయప్రదమైన సంవత్సరము

1942

కొరకు క్రొత్తవ్యాపారము

రు. 9,50,00,000 లకుపైగా

హిందూదేశపు

గొప్పభీమాసంస్థచే యివ్వబడు సేవ మరియు రక్షణయందలి వృద్ధిమార్గమునయున్న విశ్వాసచిహ్నము

ఓరియంటల

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ ఎష్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

ఇండియాలో స్థాపన 1874 హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

బ్రాంచి ఆఫీసు: సరస్వతీ విలాస్, లక్ష్మిరోడ్డు, పూనా సిటీ.

ఆర్గనైజింగ్ ఆఫీసు:మూసాబిల్డింగ్ ఇంపీరియల్ పోస్టాఫీసురోడ్డు, హైద్రాబాదు దక్కన్

ఫోన్ నం. 2986

పేజీలు 1168 **వస్తుగుణప్రకాశిక** వెల 5-0-0

ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వర ... దేవశాస్త్రివిరచితము,సంస్కృత,ఆంధ్ర,ఆంగ్లములలో మూలికలపేర్లును, తెలుగువచనమున వాటి ఉత్పత్తిస్వరూపములు, రసవీర్యవిపాకములు, గుణగతులు, గొప్పఔషధయోగములు నవీనవైద్యక మతమునమసరించి గుణములభివర్ణింప బడెను. రు. 5-0-0 మనీఆర్డరుపంపి దగ్గర రైలుస్టేషను పేరు తెలుపునెడల చార్జీలు మేమే భరించి పుస్తకము పంపుదుము. సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి ...

ప్రజలపాలిటి కామధేను వు

Kutumba Rakshani
Family Medicine Chest

అవసరసమయములందు,యాత్రయందుగాని,ప్రయాణ ములందుగాని, అర్ధరాత్రిగాని మీకు మాకుటుంబర క్షిణిగొప్పవైద్యసహాయ మొసరించును.

సాధారణ వ్యాధులనుహరింపచేయుటలో దీనికి పెట్టినదిపేరు. దీనియందలి ౨౦ విధములఔషధములు గుణములందు పూర్వములు,కెలరు. ౧౦లు మాత్రమే చక్కనిపెట్టెయందు యీ అపూర్వఔషధములుగల వు. ఔషధముల నుపయోగించు "సుబోధిని" తో మీరుఔషధములను నిరాటంకముగా వాడవచ్చును; మాశాస్త్రీయ, పేటెంటు ఔషధములను ప్రతియింటి కందింపచేయుటకు ఏజంటులు కావలెను.

వివరములకు — వాసుదేవ ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

(ఫోన్ ౨౭౫౩) సుల్తాన్‌బజారు, హైద్రాబాదు.

లెప్పర్ క్యూర్ (రిజిష్టర్డు)

... రోగములకు ... పవిత్రమైనమందు ... వివరములకు-లక్ష్మీఅండ్‌కో(రిజిష్టర్డ్) చర్మవ్యాధుల చికిత్సనిపుణులు ...

బ్రాంచి:, 4059 మూసాఖాన్ బజారు శికింద్రాబాదు

నవలలు-నాటకములు-కథలు

నవల అనిన ఒకని జీవితమును రసవంతముగా వర్ణించునది. నాటక మనిన ఒకని జీవిత మును చమత్కారముగా చూపించునది. కథ అనిన ఒకని జీవితమునందలి రమ్యమైన ఒక ఘట్టమునువిడమర్చి చెప్పునది. సరస్వతీగ్రంథమండలివారి 45 నవలలు, 11 నాటకములు, 25 కథలపుస్తకములు ఇందుకు తేరుపడినవి. సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి.

ఆహారపుకఱవునకు ప్రాణాహుతులు

కలకత్తా, సెప్టంబరు ౨౦

నిన్న ఇక్కడ నగరమందు ఆస్పత్రులలో ౫౯ గురు నిరాహారులు మరణించిరి, ౮౦ మంది వదలి పెట్టబడిరి.

ఢక్కా, సెప్టంబరు ౨౦

సెప్టంబరు ౪ తేదినుండి ఇక్కడ ఆస్పత్రులందు చేర్చబడిన నిరాహారులలో ౨౬ మంది మరణించిరి, ౭ గురు వదలిపెట్టబడిరి.

కుగాయిల్, సెప్టంబరు ౨౦

ఈ పట్టణమందు వీధులలో ౫ గురు మరణించినారు. లోపలి ఊళ్ళనుండి కూడ నిరాహారుల మరణములను గురించిన వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

ఇక్కడి ధరలనిర్ణయము ప్రభుత్వపక్షమున తాని తమైన నాటినుండి అంగళ్ళలో బియ్యము దొరుకుట లేదు జనులు సజ్జలు తెచ్చుకొని తినుచున్నారు

మున్షీగంజ్, సెప్టంబరు ౨౦

ఆగస్టునెలలో ఇక్కడ తిండిలేక ౫౪ మంది మరణించినారు. ఆ నెల మొదటి పక్షములో ౩౨ మంది మరణించిరి. వారలలో ౨౧ మంది ముసల్మానులు ౧౧ మంది హిందువులు వీరలందరును దూరగ్రామములనుండి వచ్చినట్టివారలు ప్రతిరోజు వీధులలో నల్గురో అయిదుగురో మరణించుచునేయున్నారు. వారలను ఆస్పత్రులలో చేర్చుచున్నారు.

ఖుల్నా, సెప్టంబరు ౨౦

అడార్ నుండి నిరాహారుల మరణముల వార్తలు వచ్చుచునేయున్నవి. బియ్యము, బొగ్గు, పిండి, చక్కెర మున్నగు ఆహారపదార్థములు దుకాణాలలో దొరుకుట లేదు

కలకత్తా, సెప్టంబరు ౨౧

నిన్న ఈ నగరంలో ఆస్పత్రులలోకి ౧౭౧ మంది నిరాహారులు చేర్చబడిరి, ఆ ఆస్పత్రులలో ౫౪ మంది మరణించిరి.

ఢక్కా, సెప్టంబరు ౨౧

సెప్టంబరు ౪ నుండి ౧౯ తేదివరకు మిట్ఫర్డు ఆస్పత్రిలోకి ౩౦౫ మంది నిరాహారులు చేర్చబడిరి, వారలలో ౩౩ మంది చచ్చిపోయిరి. ౯౦ మంది ఆస్పత్రి వారిచే వదలిపెట్టబడిరి ౭ గురు పారిపోయి కనిపించుట లేదు.

ఒక నెలలో ౧౩౪౮ మంది మరణాలు

కలకత్తా, సెప్టంబరు ౨౦

బెంగాలు అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వమువారి ఆహారవ్యయపత్రమును గురించిన చర్చ ఈ రోజు జరిగినపుడు హీరేంద్రనాథు రాయ్ చౌదరిగారు కలకత్తానగరంలో ఆగస్టు రెండవ పక్షములో ౫౪౯ మంది ఆహారము లేక మరణించిరని చెప్పిరి. సెప్టంబరు నెల మొదటి పక్షములో ౮౦౦ మంది మరణించిరి. జిల్లాలలో పరిస్థితి యింకను అధ్వాన్నముగ నుండవలెనని దీనికంతటికిని కారణము ప్రభుత్వమువారు సరియైన కాలమును రక్షణనొసగక పోవుటయేనని.

ఇదే సభలో ప్రభుత్వాదాయశాఖ మంత్రియగు టి. యస్. ముఖర్జీగారు బాధితులకై ఎంతి సహాయము చేసినదియు అంకెలను తెలుపుచుండగా ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్షసభ్యులు మధ్యలో అడ్డువచ్చి "అంకెలు తెల్పిన ప్రయోజనమేమి? జనము చచ్చిపోవుచున్నారు, అని చెప్పిరి. అధ్యక్షులవారు అందరిని శాంతముగానుండవలసినదని కోరినను ఆ కేకలు అల్లరి కొంతసేపటివరకు ఆగ్లేయుండెను.

సెప్టంబరు ౨౨

కలకత్తా.—నిన్న ఇక్కడ ఆయా ఆస్పత్రులలో ౪౪ మంది మరణించిరి ౪౨ మంది ఆస్పత్రులనుండి వదలిపెట్టబడిరి.

బోగ్రా: —ఈ సెప్టంబరు నెల ౨వ వారములో ఇక్కడి ఆస్పత్రులలో ఇద్దరు మరణించిరి. అందుచే ఇంతవరకు మరణించినవారల సంఖ్య ౩౨ అయినది.

మున్షీగంజ్ —ఈ పట్టణములో రోజు ౧కి నలుగురైదుగురు నిరాహారులై మరణించుచున్నారు.

ఘుబ్రి — పోయినవారములో గౌరీపూరులో ముగ్గురివి, తమర్హాట్ లో ఇరువురివి, ఘుబ్రిలో ఒక్కరిది శవములు రోడ్ల ప్రక్కన పడియుండెను,

రంగపూరు.—తిండిలేక బాధపడుచుండిన ముగ్గురు బాలురు బదరీగంజులో ధర్మవైద్యశాలయొద్దనే మరణించిరి.

సెప్టంబరు ౨౩

కలకత్తా —నిన్న ఈ నగరమందలి ఆస్పత్రులలో నిరాహారబాధగలవారలు ౨౭౪ మంది చేర్చబడిరి. ౫౦ మంది మరణించిరి ౯౭ మంది వదలిపెట్టబడిరి

చాందుపూరు —పురపాలక సంఘమువారికి వీధులలోను, ప్రజలందరు వాడుకొనదగిన స్థలములలోను సెప్టంబరు నెల ప్రారంభమునుండి ౧౪౦ మందికిపైగా మరణించిరి.

ఢక్కా —తిండిలేక ౭౪ మంది, బలము లేక ౧౧ మంది ఢక్కానగరములో సెప్టంబరు ౧౧ తేదితో ముగియు వారమునందు మరణించిరి.

మున్షీగంజునుండివచ్చిన ఒక వార్త ఏమనగా, తిండిలేక మరణించినవారల సంఖ్య ఇంతవరకు ౭౪ వరకు వచ్చినది.

నారాయణగంజులో నిరాహారులు ౨౨ మంది మరణించిరి. చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశములనుండి ఆ పట్టణమునకు ౬౦౦౦ మంది పాటివచ్చిరి

మిమ్మెన్సింగులో సెప్టంబరు ౨౦వ తేదివరకు ౫౦ మంది నిరాహారులు మరణించిరి. రోడ్లవెంట ప్రతి రోజు పలువురు మరణించుచునేయున్నారు

ఢక్కాలో నిన్న అడిషనల్ జడ్జిగారి కోర్టుసమీపమందు తిండిలేక మాడుచున్న ఒక చిన్న బాలిక క్రిందపడి మరణించెను. ఆ బాలిక వెంటవచ్చిన సోదరుడు ఆ శవముపైబడి ఏడ్చుచుండగా కోర్టుకు వ్యాజ్యములకై వచ్చినవారలును, వకీళ్లును గుంపుచేరి చూచిరి.

సెప్టంబరు ౨౪

మున్షీగంజ్ — సెప్టంబరు ౨౩ తేదిన తిండిలేక మాడుచుండిన ౧౫౦ మంది లోహగంజునుండి మున్షీగంజుకు ప్రభుత్వోద్యోగులకొఱకై తీసికొనిపోవుచుండిన బియ్యమును తీసికొనిపోనీయలేదు. ఇందువల్ల జనగుంపుతో పోలీసులకు సంఘర్షణజరుగగలదను భయములో సబ్డివిజనల్ ఆఫీసరు ఆ గుంపును శాంతముగ పంపించివేయుటకై పోయెను—

కలకత్తా —కలకత్తాలో అనేకములైన ఆస్పత్రులలో నిన్న ౧౩౭ మంది నిరాహారులు చేర్చబడిరి, ౫౫ మంది చచ్చిరి, ౭౦ మంది వదలిపెట్టబడిరి.

బ్రాహ్మణబారియా ఇక్కడ నిరాహారులకై ఏర్పాటుచేసిన చికిత్సాశాలలో ౨౬ మంది మరణించిరి ఆఖౌరాలో గంజిపోయు ఒక చోట ఇంతవరకు ౪౦ మంది మరణించిరి.

జెస్సూరు-ఇక్కడ సదర్ ఆస్పత్రిలో సెప్టంబరు ౧౮ తేదితో అంతమగువారములో నలుగురు మరణించిరి

సెప్టంబరు ౨౫

కలకత్తా-నిన్న ఇక్కడ ఆస్పత్రులలో ౫౨ మంది మరణించిరి.

మదారిపూరు పట్టణములో వీధులలో చావుల సంఖ్య ఇంతవరకు ౧౦౦ వరకు తేలినది. రోడ్లపై అయినవారు మరణములు లెక్కింపబడుట లేదు.

****

కలకత్తాలో తిండిలేదు మిత్రమండలి గెలిచిన దేశాలకు అన్నదానము

ధాన్యము ఎక్కువగా మిగిలిన దేశమని కనడా ఖేదము

లండను పత్రిక విమర్శ

"శ్రీ ప్రెస్ జర్నల్" అను బొంబాయి నగరపు పత్రికకు దాని లండను విలేఖకుడు సెప్టంబరు ౨౫ తేదీని లండనులోని "డెయిలీ హెరాల్డు" అను పత్రిక యొక్క దినపు సంపాదకీయ వ్యాసమందలి ఈ క్రింది భాగమును పంపించినాడు.

"కలకత్తా ఆహారపుకఱవును గురించియు, మరణములను గురించియు వచ్చు వార్తలతో కలిపి సంయుక్తజాతులు జర్మనీ నుండి విమోచన చేసిన దేశములకు అన్నదానము చేయుటకై చేసికొన్న ఏర్పాటును గురించిన వార్తలను చదివినచో పరిహాసముగ నుండును. కనడాలో గోధుమలు ఎక్కువగా మిగిలిపోయినవని అక్కడి ప్రభుత్వము ఖేదపడుచున్నదని చదివినపుడు పరిహాసమనియేగాక క్రూరమని కూడ అనిపించును"

****

మళ్లీ విమానాల దాడులకై ఇండియా సిద్ధముగా ఉండవలెను

ఇండియా ప్రభుత్వపు సివిల్ డిఫెన్సు డైరెక్టరు ఏ-జె రీచుగారు సెప్టంబరు ౨౬ తేదిన క్రొత్తఢిల్లీనుండి బ్రాడుకాస్టు చేయుచు, పోయిన నాలుగు నెలలనుండి ఇండియాపై విమానాల దాడులు జరుగుటలేదని అశ్రద్ధ చేయక ఇండియాలో ముఖ్యమైన చోట్ల జనులు అట్టి దాడులకిప్పుడు సిద్ధముగానే ఉండవలెననిరి.

సింధుహూర్‌లను అణచుటకైన మిలిటరీ ఖర్చు

నాలుగుకోట్ల రూపాయీలు

సింధురాష్ట్రములో హూర్‌లను అణచుటకై సైనిక శాసనమును ఒక సంవత్సర కాలమునకు అమలులో నుంచుటవల్ల రోజు ౧కి సగటున ౧౨ వేల రూపాయిలు ఖర్చు అయినని. మొత్తము ౪ కోట్ల ఖర్చు కేంద్రప్రభుత్వముచే భరించబడినది.

మున్షీగంజులో హరగంగా కాలేజ ఆవరణలో మొన్న ఉదయము ఒక శవము కొంత భాగము ఏది యో జంతువుచే కొరుకబడినట్లు కనిపించుచు వీధిలో పడియుండెను.

ఇక్కడి మార్కెటులో బియ్యము దొరుకుటయే లేదు. కొన్నిచోట్ల మణుగుకి ౮౦ రూ. లకు లెక్కన బియ్యము ధర ఉన్నది. మధ్యతరగతి స్థితిగల జనులు తిండిలేక మాడుచున్నారు

బారిసాలులో పురపాలక సంఘమువారు నేటివరకు ఎవరును అడుగనట్టి శవములను ౧౨౫ తీసివేయించినారు. ఈ శవములకు కారణము నిరాహారుల మరణమని తెలియుచున్నది. ఇట్టివే కారణముల చే భోలా సబ్డివిజనులో అనేకులు మరణించినారు.

దందా వివరాలు
సంవత్సరము చందా 6 వది రూపాయలు
ఆరు నెలలకు „ 3-10-0 „
బ్రిటిషిండియాలో సంవత్సరం చందా కల్దారు
విడి ప్రతిక 0-1-0
పాత ప్రతిక వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominions
BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISFMENT

Volu 18 — Nc41 | *Published on every Monday and Thursday Hyderabad Dn* | 30 9—1943

భారతదేశములో ఆహారధాన్యముల కఱవు

విదేశీయులకు కూడ దుర్భరమనిపించుట

భారతదేశములో ఆహారధాన్యముల కఱవును గురించి లండనులో ప్రజల అభిప్రాయము ఇటీవల బ్రిటిషు పార్లమెంటులో ఇండియా మంత్రి అమెరీగారు చెప్పిన మాటల తర్వాత చాలా మారినదని బొంబాయిలోని 'క్రానికల్ జర్నల్' అను పత్రికకు దానిలండను విలేఖరి సెప్టంబరు 21 తేదీన పంపిన వార్తలో నున్నది. అమెరీగారు చెప్పినదానివల్ల కాగల్గునది ఏమియు లేదని ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడినదట. "బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు కొను ఆహారధాన్యములు ఏమగుచున్నవని ప్రజలు అడుగుచున్నారట. ఇప్పుడు కెనడాలో గోధుమలు ఎక్కువగానున్నవనియు, ఈ ఋతువు నావ సీసముల ఆకలి బాధను తొలగించవచ్చునని సెప్టంబరు 21 తేదీన ప్రకటితమైన "డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్" పత్రికలో తెలుపబడినదట.

* * *

లండనులో "న్యూస్టేట్స్ మెన్ అండు నేషన్" అను పత్రిక యొక్క క్రొత్త సంచికలో ఇండియాకు వైస్రాయి గారానున్న లార్డువేవెల్ గారి మొదటి పని ఆహారధాన్యముల కఱవును తొలగించుటయై యుండవలెనని సంపాదకీయ వ్యాసములో చేయబడినది. కలకత్తాలో ఘోరముల వర్ణనను ప్రస్తావించి ఆ సంపాదకీయములో ఈ ఉపద్రవమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వము వారు ఏమి చేయుచుండిరి, అని అడుగబడినది. ఇంకను ఈ విధముగ విమర్శ చేయబడినది. "బర్మానుండి బియ్యము రాకుండపోవుటవల్ల ఏమి జరుగునది ప్రభుత్వము వారు ఆలోచింపరైరి. ఇండియాలో సేనలకు కావలసినసరకులను ఎక్కువగా కొని నిలువచేసికొనుటవల్ల ధరలు పెరుగుటకు ప్రోత్సాహము కలిగినది. .... అనేక ప్రాంతముల బొంబాయి రాష్ట్రములో అనేక చోట్లలో ఇట్టి పరిస్థితి సంభవించినప్పుడు గుంపులు దుకాణముల పైబడి దోచుకొనియుండిరి."

* *

బ్రిటిషు పార్లమెంటు కామన్సు సభలో సెప్టంబరు 23 తేదీన పలువురు సభ్యులు బెంగాలులో ఆహారపదార్థముల కఱవువల్ల జరుగుచున్న ఘోర సంఘటనలను గురించి ప్రశ్నలడుగగా, ఇండియా మంత్రి అమెరీగారు సమాధానమునిచ్చిరి. వారు ఈ క్రింది విషయములను తెలిపిరి —

"బెంగాలులో వరిపరిగా పంట లేదు. బర్మానుండి బియ్యము వచ్చుట నిలిచిపోయెను. సేద్యగాండ్లు తమ పంటలలో కొంతభాగమును అమ్మరైరి. కొందరు వర్తకులు ధాన్యములను దాచి ఉంచిరి. రాష్ట్రీయావసరములను, జాతీయావసరములను సంఘర్షణ కలిగినది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి పాలనలో నేర్పులోపములుండెను ఇవి బెంగాలులో ఆహారపదార్థములలోపమునకు కొన్ని కారణములు.

"వర్తకులవద్ద ఎక్కువగా మిగిలిపోయియున్న సరకులను అధికారములతో లాగుకొనుటకు శాసనము చేసిరి, కాని ఆ యధికారమును ఆచరణలో పెట్టుటకు ఎక్కువ కాలము అవసరమైనది. అందువల్ల రాష్ట్రములో కొఱవపడియున్న బియ్యమును పంజాబు మున్నగు అన్యరాష్ట్రములనుండి తెప్పించి యివ్వవలసి వచ్చినది. ధరలు మట్టమును ప్రభుత్వాజ్ఞల ద్వారా నిరోధించగా కలకత్తాలో బియ్యముధర మణుగుకు రూ 30లను మించగా, ఈ ఏప్రిలు నెలలో యుద్ధముకన్నముందు మణుగుకు రూ 7 లుండెను. ఇతరరాష్ట్రములలో టోకుధరలు పంజాబులో రూ 10లనుండి మదరాసులో రూ 20ల వరకు ఉన్నవి. కేంద్రప్రభుత్వము వారు కలకత్తాలో రోజుకు 10 టన్నుల గోధుమలను సరఫరా చేయించుచున్నారు.

"ఇప్పుడు బెంగాలు రాష్ట్రము తటకు ఉపద్రవ భయము ఎక్కువగా యున్నది కలకత్తానగరములోను, బెంగాలు రాష్ట్రములోని ఇతర జిల్లాలలోను వారు నాశనమగుచు కనిపించుచున్నట్లు వార్తలు వచ్చినవి. పోయిన నెలలలో కలకత్తాలో జరుగు మరణముల సంఖ్య సాధారణముగా నుండే లెక్కలుంటే నూటికి 30 లెక్కన హెచ్చినది ——

దహనాలస్యముచే క్రుళ్లుచున్న శవములు

కలకత్తానగరంలో ఘోరస్థితి

సెప్టంబరు 24 తేదీన కలకత్తా పురపాలక సంఘములోని ఏ.సి మిత్రఅను సభ్యుడు తాను మరియిద్దరు పురపాలక సంఘ [illegible] సెప్టంబరు 21 తేదీ రాత్రి నింతోల్లా శవదహన ఘట్టమునకు పోయినప్పుడగా అక్కడగా తొమ్మిదికూడ దహనము చేయబడక ఎండకు వానకు తడిసి క్రుళ్లిపోవుచుండిన 70 శవములను చూచితిమని చెప్పిరి. ఆ మృతుల యెడ చాల క్రూరచర్యగానున్నదనిరి. ఈ శవములు కలకత్తానగరములోని వేర్వేరు ఆస్పత్రులనుండి తేబడినట్టివని చెప్పిరి. వాటిని ఏ తోకష్టము మీద తాము దహనము చేయించితిమనిరి. సాహానగరు స్మశాన ఘట్టమునందు ఆట్టివి 30 శవములు కనిపించినవనిరి.

అయిన పై మేయరు అగు సయ్యద్ బద్రుద్దోజా గారు అది అవమానకరముగనున్నదనియు, ఈ విషయమును తొందరగా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపి శవదహనము తొందరగా జరుగునట్లు చేయుటకై పురపాలక సంఘపు ప్రధాన కార్యనిర్వాహాధికారి వెంటనే ప్రభుత్వమును కోరవలెననియు చెప్పిరి.

గాంధి మహాత్ముని వచనముల ప్రకటనకు సౌకర్యము

ముందుగా అధికారులకు చూపించవలెనను నియమపు సడలింపు

గాంధీగారినుండిగాని, వారితో మాట్లాడుటమున్నగు సంబంధముల సౌకర్యములుగల వారలనుండిగాని వెడలు వచనములను పత్రికలలో ప్రకటించుటకు పూర్వము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వపు ప్రెస్ అడ్వైజరు అను అధికారికి చూపవలెనని ఇదివరలో గవర్నమెంటు ఫిబ్రవరి 10వ తేదీ, మార్చి 13 తేదీలలో కలిసి చేసియుండినట్టి ఆజ్ఞ ఏదైతేగలదో దానిని పత్రికలనుండి తొలగించనైనదని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఈ సెప్టంబరు 22 తేదీన ఆజ్ఞ చేసిరి

Printed and Published by G. Kamakshi [illegible] Reddy at the Golconda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor S. Prathap Reddy, B.A., B.L.